

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, 81 yaşında hayatını kaybetti

Nihat Sargın, 1988'de Nabi Yağcı'yla (önde el sallayan) Türkiye'ye dönünce DGM'de yargılanmıştı.

Ağabeye güle güle derken

Birinci TİP'in halk içinde çalışma, örgütlenme deneyi açısından Nihat Sargın'ın birikimleri önemliydi. Nihat Ağabey iyi bir örgütçüydü.

NABİ YAĞCI

Dr. Nihat Sargın'ı 1962 yılında kurulan Türkiye İşçi Partisi'nde (TİP) tanımıştım ilkin. TİP'te Genel Başkan Mehmet Ali Aybar, Behice Boran, Sadun Aren ile birlikte yönetici konumundaydı, TİP Genel Sekreteri idi. Bense henüz yirmili yaşlarında bir genç, tıfıl bir parti üyesiydim.

Birinci TİP olarak da anılan bu partide gözlerimi siyasi yaşama açmıştım. Benim için müthiş bir heyecandı bu. O yıllarda TİP etrafında toplananlarda yeni bir dünyaya giriş heyecanı

vardı. Sosyalizm ile ilk kez tanışmak, mitinglere, köy kahvelerine dalmak, parti bildirileri dağıtmak heyecan verici şeylerdi. Şimdiki gibi sol parça bölük değildi henüz. Birbirimizle uğraşmıyorduk. Sonrasında o da oldu.

TİP'in de din adamları vardı

1960 sonrasının TİP deneyi ilki bakımdan incelenmeye değerdir. Birincisi program ve yapılanma olarak bana göre bu parti, Türkiye'nin somut koşullarına sonraki sol çizgilere göre çok daha uygundu. Anadolu'da TİP'in örgütlenme, halk içinde çalışma, demokrasi ve sosyalizmi propaganda

etme çalışmalarının bir deney olarak aktarılabilmiş olmadığını düşünüyorum. Bu deneyi günümüz için de önemli. Örneğin 1960 sonrası TİP'in de din adamları da vardı. Böyle bir düzey daha sonra hiç yakalanmadı. TİP deneyinin ikinci önemli yönü ise TBMM'ye 15 milletvekiliyle girmeleri ve Meclis çalışmalarıyla ilgilidir. Bu çalışmalar bir yönüyle kitaplaştırıldı ise de bana göre yeterli değil.

Birinci TİP'in halk içinde çalışma, örgütlenme deneyi açısından Nihat Sargın'ın birikimleri önemliydi. Bunların yeterince ortaya çıkarılabilmış olduğunu düşünmüyorum. Kurulacak, kurulmuş bir parti örgütünün karşılaşacağı siyasi ve yasal sorunları iyi bilirdi, bu yönüyle hukuk bilgisi genişti. Yani iyi bir örgütçüydü. Parti örgütlerini, kişi kişi tanırdı. Bütün

bunlar içinde sol hareketin geleceğe aktarabileceği deneyler gizlidir. Nihat ağbı bunları kısmen yazdı ama bana göre onunla yapılacak bir çalışmayla ondaki sözünü ettiğim birikim çok daha geniş olarak ortaya çıkarılabildi. Bunun yapılamamış olmasına üzülüyorum.

Aybar'ın da hakkı verilmedi

Maalesef bizim sol hareketimizde "dün dündür, bugün bugün" anlayışı çok yaygın bir anlayış. Aynı nedenle de dünü yaratan insanlara, hamaset yaparak değil ama deney birikimi açısından bakılmaz pek. Örneğin TİP genel Başkanı Mehmet Ali Aybar'ın da hakkı verilememiştir bana göre.

Nihat Sargın'ı uğurlarken, ona güle güle derken böyle bir muhasebe yapma ihtiyacı duydum.

verme yolunu seçenlerdendi

turulması) Sargın ve arkadaşlarının belirgin bir rolü olmuştur.

Soguk Savaş'ın giderek ağırlaştığı yıllarda Sargın bir kez daha, bu kez 6-7 Eylül Olayları (1955) nedeniyle tutuklanacak ve aylarca hapsede kalacaktır; Hakkında "Türkülüğünden utanıyorum" dediği olayların düzen-

leyicisi olma iddiasıyla.

1940'lı yıllardan itibaren illegal Türkiye Komünist Partisi (TKP) üyesi olan Sargın için 1960'larda Türkiye İşçi Partisi (TİP) dönemi başlar. Yöneticilerinden olduğu ve bir süre genel sekreterliğini de yaptığı parti 1965 genel seçimlerinde Meclis'e 15

temsilci sokmayı başarır. Ardından 12 Mart 1971 askeri müdahalesi, TİP'in "Kürtçülük" ten kapatılması...

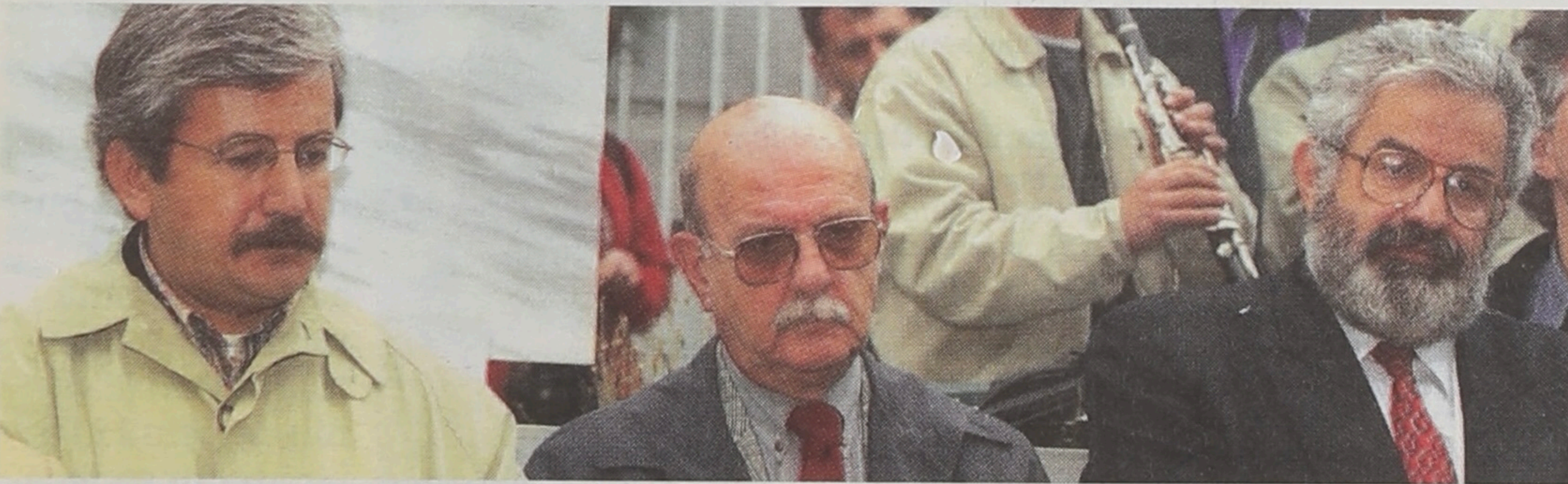
İkinci TİP dönemi

1975'te yeniden kurulan TİP'te 12 Eylül 1980 askeri darbesine kadar genel sekreterlik görevini yürüten

Sargın, darbeden sonra Genel Başkan Boran'la birlikte yurtdışına çıkacak, TİP ile TKP'nin birleşme kararının ardından 1987'de Türkiye'ye dönecek ve tutuklanarak yaklaşık iki buçuk yıl hapsede kalacaktır. Birleşmenin sonucu olarak 1990'da kurulan Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP) ise Anayasa Mahkemesi kararıyla 1991'de kapatılır.

Sargın, 1990'larda ve daha sonra ÖDP'de yer alır, yöneticiliğini de yaptığı Türkiye Sosyal Tarih Araştırma Vakfı'nda (TÜSTAV) çalışır, kitap çalışmalarını birbiri ardına tamamlar.

Onun için sosyalizm mücadelesi neden bu kadar önemliydi, benim kuşağımdakiler tam olarak bilemeyebilirler; ama o mücadeleyi yürüten örgütün onun için taşıdığı önemi bizzat varlığıyla daima gösterdi. Bir insan hayata, nedenleri her ne olursa olsun, emek verir ya da vermez. O verdi.

Nihat Sargın, BDP İstanbul Milletvekili Ufuk Uras'la (solda) birlikte TİP Genel Başkanı Behice Boran'ın ölüm yıldönümünde düzenlenen törende.